

Verksamhetsplan 2025

Nestor FoU-center ägs gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Vi vill genom praktikinära forskning och utveckling bidra till en god kvalitet inom vården och omsorgen om äldre människor.

Kontakt

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
www.nestorfou.se
08-777 99 16
adm@nestorfou.se

Verksamhetsplanen kan laddas ner på
www.nestorfou.se

Nestor FoU-center 2025

Verksamhetsplan för 2025

© Nestor FoU-center
Citera oss gärna, men ange källan.

FoU–chefen har ordet

Vården och omsorgens utvecklingsfokus drivs just nu av två stora omställningar – Omställningen *Nära vård* och Omställningen *Framtidens socialtjänst*. Fokus ligger på tidiga och förebyggande insatser, individen i centrum, samverkan och att insatser ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. Områden som länge har varit centrala inom Nestor. Det som däremot är nytt och spännande är viljan och modet att tänka utanför traditionella ramar för uppdrag, arbetssätt och insatser. Under 2024 har Nestor haft privilegiet att följa flera innovativa initiativ.

Jag är övertygad om att vi genom att fortsätta bygga gedigen kunskap och arbeta klokt utifrån den kommer att stärka vår förmåga att tillsammans skapa en vård och omsorg som verkligen svarar mot de äldres behov!

Inför 2025 ser vi fram emot att tillsammans med biståndshandläggare, verksamhetsutvecklare och chefer utforska vad ett förebyggande perspektiv kan innebära för förändringar i arbetssätt, insatser och biståndshandläggarens roll. Vi kommer också att följa flera spännande projekt där slutenvård, primärvård och kommunal vård och omsorg utvecklar innovativa lösningar för en mer sammanhållen vård och omsorg samt hur tidiga insatser för personer med kognitiv sjukdom och deras anhöriga kan utformas. Anhörigperspektivet är även i fokus i ett projekt om flytt till särskilt boende. Dessa projekt är inte bara angelägna utan också inspirerande, och jag ser fram emot att följa deras utveckling!

Dessutom erbjuder vi under 2025 introduktion till våra nya vägledningsmaterial och stöd för att komma i gång med analys av avvikelser, utvärdering av insatser, samverkan, hur hemtjänsten kan arbeta för att främja äldres hälsa och att skapa delaktighet och meningsfulla samtal med äldre i den egna verksamheten.

Välkommen att läsa mer om våra planer för 2025 och följ gärna vårt arbete under året via <https://www.nestorfou.se/>

Camilla Andersson
FoU-chef
Nestor FoU-center

Innehåll

FoU-chefen har ordet	3
Nestors verksamhetsplan	5
Sammanställning av aktiviteter och projekt.....	5
Projekt 2025	7
Omställningen Nära vård – för en sammanhållen vård och omsorg.....	8
Omställningen Framtidens socialtjänst – för ett hälsosamt och gott åldrande samhället.....	10
Kunskapsbaserad vård & omsorg – för en hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling	12
Kunskapsspridning, erfarenhetsutbyten och nätverk 2025	14
Om Nestor	15
Organisation	15
Uppdrag och verksamhetsidé	15
Våra kärnvärden.....	16
Spridning och kommunikation.....	17
Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete	18
Internt utvecklingsarbete	18
Ekonomi	19
Budget år 2025	19

Nestors verksamhetsplan

Nestor upprättar i slutet av varje år en verksamhetsplan inför nästa år. I verksamhetsplanen kan du läsa mer om hur vi arbetar samt våra projekt och riktning för år 2025. Våra ägares behov har betydande inverkan på vad vi erbjuder och hur vi arbetar med att utveckla vår verksamhet.

Verksamhetsplanen är ett resultat av samtal med ägarna, Nestors grupper och råd (se sida 15) samt vår egen analys av inriktningen på vårt arbete och vad som sker i omvärlden. Vi strävar alltid efter att bygga vidare på den kunskap som vi tagit fram eller annan redan befintlig kunskap för att fördjupa och säkra en långsiktighet i det vi gör. Projekt pågår ibland över flera år och kan därmed löpa över flera verksamhetsplaner. Styrgruppen tar beslut om verksamhetsplanen före årets slut. Den skickas sedan till ägarorganisationerna och publiceras på Nestors webbplats.

Inledningsvis beskriver vi Nestors projekt och aktiviteter 2025, först med en översiktlig sammanställning (se tabell 1-2) och sedan med kortare beskrivningar av projekt och aktiviteter. Därefter följer en presentation av Nestors organisation, uppdrag, kärnvärden, samarbeten och ekonomi. Vår förhoppning är att verksamhetsplanen ska ge en bild av hur vårt arbete i form av projekt och aktiviteter relaterar till våra kärnvärden och vad vi vill åstadkomma och bidra till.

Sammanställning av aktiviteter och projekt

Vi börjar med en översiktlig sammanställning över våra löpande aktiviteter i form av kunskapsutbyten och arenor för nätverkande för året. Därefter följer en sammanställning av våra forsknings- och utvecklingsprojekt. Du kan läsa mer om våra löpande aktiviteter på sidan 14 och mer om respektive projekt på sidorna 7-13.

Tabell 1: Sammanställning av aktiviteter för kunskapsutbyte 2025

Arenor för kunskapsutbyten/kunskapspåfyllnad	Frekvens
Chefsmorgon – för chefer/ledare med fokus på aktuella ämnen inom äldreområdet som Nestor har koppling till	Månadsvis
Nestorcafé – för chefer och medarbetare	2ggr/år
Regionalt dialogforum om delaktighet i det digitaliserade samhället	2–3ggr/år
Mötesplatser för lokal samverkan/Nära vård	2 ggr/år
Gemensamt lärande kommun–Region	Löpande
Nätverk för verksamhetsutvecklare	2ggr/år
Nestors webbutbildningar (se sid 14)	Löpande
Introduktion till Nestors vägledningsmaterial och stöd (se sid 12)	Löpande
Läns-/och eventuellt delregionala dialoger i omställningen Framtidens socialtjänst	Löpande
Andra former av föreläsningar kan erbjudas i mån av tid och resurser	Löpande

Tabell 2. Lista över planerade projekt och aktiviteter för 2025.

Omställningen Nära vård – för en sammanhållen vård och omsorg	
Omställning Nära vård – Stöd till lokal samverkan, erfarenhetsutbyte via Mötesplatserna, kunskapspåfyllnad, gemensamt lärande och projekt (se sid 8).	2025
Förstärkt utskrivning (FU) från slutenvården	2025
KOMPASS – pröva och utveckla modell för sammanhållen vård och omsorg – med socialtjänst, primärvård och äldre personer. Länsgemensamt projekt med externa medel.	2024–2026
Tidiga insatser för personer med kognitiv sjukdom och deras anhöriga	2025
Läkaren som del av teamet på SÄBO – ett sätt att stärka kvaliteten i vården kring den äldre?	Om medel beviljas
Omställningen framtidens socialtjänst – för ett hälsosamt och gott åldrande i samhället	
SAMSAS – Samskapat samverkan med civilsamhället för att förebygga försämrad hälsa bland äldre. Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte.	T o m juli 2025
Framtidens äldreomsorg – biståndshandläggarens roll i att främja hälsa	2025
Anhörigperspektiv vid flytt till särskilt boende.	2025
Differentiering av arbetsuppgifter	2025
Implementering av välfärdsteknik (samarbete med Dalarnas högskola)	Om medel beviljas
Hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling	
Utvärdering av webutbildningar som led i hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling – utökad analys av medarbetarperspektiv	Våren 2025
Introduktion till Nestors vägledningsmaterial <i>Rigga för – Utvärdering av insatser i den egna aktiviteterna</i>	Introtillfälle + vid efterfrågan
Introduktion till Nestors vägledningsmaterial <i>Rigga för – analys av avvikelser på aggregerad nivå</i>	Introtillfälle + vid efterfrågan
Introduktion till Nestors vägledningsmaterial <i>Rigga för workshopar, ett sätt att skapa delaktighet och meningsfulla samtal i äldreomsorgen</i>	Introtillfälle + vid efterfrågan
Introduktion till och stöd i genomförande av <i>Individuell systematisk uppföljning</i>	Vid efterfrågan
Introduktion till och stöd i genomförande av – <i>Ett näringsrikt samarbete kompetens och verksamhetsutveckling för att förebygga undernäring</i>	Vid efterfrågan

Projekt 2025

Här presenteras planerade forsknings- och utvecklingsprojekt. Nestors forskning- och utvecklingsarbeten utgår från fyra fokusområden, där Nestor bidrar för att stärka:

- Omställningen Nära vård – för en sammanhållen vård och omsorg
- Omställningen Framtidens socialtjänst – för ett hälsosamt och gott åldrande i samhället
- Kunskapsbaserad vård & omsorg – för en hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling
- Stöd i samverkan mellan kommun och region

Särskilt fokus i år ligger på förebyggande, uppsökande verksamhet, tidiga insatser och samverkan.



Fler projekt kan tillkomma under året och projekt kan tas bort beroende på om medel beviljas för projekt där en ansökan om medel föreligger. Inom projekten kommer vi även att beakta innovation och digitalisering.

Med innovation menar vi att hitta nya eller förbättrade sätt att möta behov och skapa nytta för verksamheternas målgrupper. Vi kommer att undersöka hur förslag på förändringar kan gynna olika perspektiv, med särskilt fokus på det som ger mest värde för de äldre.

Digitalisering innebär både möjligheter och utmaningar inom vård och omsorg. Vi utgår från att digitalisering ska vara ett verktyg för att förbättra delar av verksamheten, snarare än ett mål i sig. För att digitala lösningar ska bidra till nytta krävs förståelse för både dess möjligheter och risker. Vi kommer där det är aktuellt att inkludera frågeställningar om hur digitala arbetssätt påverkar verksamheten och vardagen för både äldre och medarbetare – med fokus på såväl positiva effekter som potentiella utmaningar.

Omställningen Nära vård – för en sammanhållen vård och omsorg

Inom detta fokusområde presenteras projekt där samverkan mellan eller inom kommuners och regionens verksamheter är en bärande komponent.

Omställning till Nära vård

Syfte – Nestor bidrar med kunskapsutveckling och processtöd i att facilitera aktiviteter och utvecklingsarbeten i syfte att stärka omställningen till Nära vård.

Nestor har i uppdrag att bidra till omställningen Nära vård med särskilt fokus på en nära, sammanhållen vård och omsorg och stärkt stöd i hemmet i samverkan mellan kommunens och regionens verksamheter. Detta gör vi genom anordnade av mötesplatser för erfarenhetsutbyte,

forum och aktiviteter för gemensamt lärande samt stöd i framtagande eller att omsätta lokala handlingsplaner och ge processtöd i lokala utvecklingsinitiativ.

Mötesplatser

Nestor har sedan 2015 samordnat Mötesplatser, med beställare och utförare i kommunerna samt geriatrik, vårdcentral och rehab, i fyra geografiskt indelade forum. Mötesplatserna syftar till att lära mer om varandras verksamheter för att kunna stärka samverkan och minska glappen mellan och inom vård- och omsorgsaktörer för en mer sammanhållen vård och omsorg om äldre. Ett annat syfte är att identifiera gemensamma samverkansutmaningar och förstå dem utifrån flera perspektiv för att lättare kunna konkretisera lokala utvecklingsområden och hur man kan ta sig an dem.

Från och med 2025 utgår de lokala Mötesplatsträffarna, i stället erbjuds fortsatta gemensamma Mötesplatsträffar för deltagare från alla fyra forum. Dessa kommer genomföras digitalt en gång per termin och innehålla kunskapspåfyllnad inom samverkansområdet och Nära vårdomställningen samt tillfälle för diskussioner och erfarenhetsutbyten.

Stöd i lokala handlingsplaner & processtöd i lokala utvecklingsinitiativ

Fortsatta kontakter och samarbeten med regionens GSA-aktörer i södra delen av länet och kommunernas KSA-kontaktpersoner prioriteras i syfte att kunna ge stöd till de lokala handlingsplanerna för God och Nära vård och omsorg som varje kommun utarbetar på årlig basis. Stödet kan innebära att t ex vara bollplank vid utarbetande av planerna, ge stöd och förslag i att bygga strukturer för den lokala samverkan, ge stöd i uppstart av samverkansaktiviteter etc.

Forum för gemensamt lärande

Nestor kan erbjuda former för gemensamt lärande för medarbetare inom kommun och Region i syfte att lära mer om varandras verksamheter, uppdrag och roller för att lättare kunna samverka i det operativa dagliga arbetet. Gemensamt lärande kan även anordnas kring SIP, baskunskaper

inom hälso- och sjukvård- och omsorgsarbete i syfte att kunna arbeta mer proaktivt och ge ett samordnat omhändertagande, eller andra områden som bidrar till omställningen till Nära vård.

Följa utveckling av pågående initiativ till stärkt stöd i hemmet och teamsamverkan

Nestor kan ge processtöd, följa upp eller utvärdera ett mer omfattande lokalt samverkansarbete. Beslut tas löpande utifrån angelägenhet samt tillgång till tid och resurser. Det pågår t ex olika initiativ för att säkerställa en trygg och säker hemgång, en trygg och säker övergång till vård i hemmet som underlättar rehabilitering och återgång till vardagligt liv. Flera kommuner arbetar med hemgångsteam och förstärkt rehabilitering i hemmet och det prövas samverkansformer mellan primärvård och kommun. Gemensamt för dessa initiativ är att det involverar samverkan i syfte att säkra samordning, glapp mellan uppdrag, kompetens och de insatser som erbjuds. Nestor kan ge processtöd i att kartlägga hinder och möjligheter, underlag för att stärka förutsättningar och lösningar för samverkan samt utvärdera effekter.

Nestor har under 2024 bl a följt ett projekt om ”samlokalisering på seniormottagning på Boo vårdcentral” samt ”Förstärkt utskrivning från geriatriken” i Handen och Södertälje (se nedan).

Nedan följer specifika projekt inom ramen för omställningen Nära vård

Förstärkt utskrivning

Södertälje sjukhus

Några sjukhus inom Nestors upptagningsområde arbetar med insatsen ”Förstärkt utskrivning efter slutenvårdstillfället, FU”. Syftet med FU är att göra vårdövergången från slutenvård till hemmet trygg och säker. Det görs genom att ett team från geriatriken följer med patienten hem vid utskrivning för att säkerställa att planerade insatser fungerar, att personen klarar av att förflytta sig i sin hemmiljö etc. Under 2024 har Nestor varit involverad i olika uppdrag avseende FU, både lokalt och regionalt och kommer under 2025 fortsätta studera och utvärdera FU genom en forskningsstudie vid Södertälje sjukhus som också bedriver FU. Södertälje Sjukhus har inte FU i uppdrag av Regionen, men har på egna medel startat upp FU för att utforska hur sjukhuset kan arbeta med att trygga vårdövergången från slutenvård till ordinärt boende. Ett projekt för att studera detta har utformats och etikansökan för projektet har bifallits. Projektet startade 1 december år 2024 och kommer pågå under hela 2025. Fokus är att förstå FUs inverkan på utskrivningsprocessen, beskriva målgruppen utifrån diagnos, inläggningsorsak, vårdkonsumtion och återinläggning på sjukhus samt vad det är i FU som upplevs som verksamt av patienter, anhöriga och medarbetare.

KOMPASS – Utveckla och pröva en modell för sammanhållen vård och omsorg – ett aktionsforskningsprojekt för och med socialtjänst, primärvård och äldre personer

Länsgemensamt projekt tillsammans med äldre-FOU:erna i Stockholm och kommunerna Tyresö, Sigtuna och Hägersten-Älsjö stadsdelsförvaltning.

I Sverige och många andra länder pågår ett intensivt arbete för att utveckla en mer sammanhållen vård och omsorg. Trots det saknas fortfarande evidens och praktiska metoder för att stödja lokala aktörer inom socialtjänst och primärvård att utveckla verksamheten tillsammans med brukare. Projektets syfte är att utveckla och utvärdera en forskningsbaserad

praktisk guide för hur lokala aktörer kan samskapa sammanhållen vård och omsorg för och med äldre personer som har behov av både socialtjänst och primärvård. Projektet avser undersöka och samskapa: Vilket stöd behöver lokala aktörer för att samskapa, testa och följa upp förbättringar av sammanhållen vård och omsorg? Vilket innehåll, struktur och design behövs i en praktisk guide för att stödja lokala aktörer att samskapa, testa och följa upp sammanhållen vård och omsorg? Hur användbar och värdeskapande är den praktiska guiden?

Läkaren som del av teamet på SÄBO - ett sätt att stärka kvaliteten i vården kring den äldre? *Forskningsprojekt i samarbete med Uppsala universitet. Om medel beviljas.*

Hur fungerar samarbetet mellan läkare och andra professioner i teamet på särskilt boende, och hur skulle det kunna förbättras? Det är en av forskningsfrågorna i detta projekt, som i slutändan handlar om att stärka hälso- och sjukvården för sköra äldre personer. I sin helhet fokuserar projektet både på styrning och samarbete, och syftar till att ta reda på vilka förutsättningar och faktorer som påverkar läkarmedverkan i hälso- och sjukvården på särskilt boende.

Forskningsprojektet innefattar tre studier: en dokumentanalys av läkaravtal mellan regioner och kommuner i Sverige, en enkätstudie riktad till läkare med uppdrag i särskilt boende samt en intervju- och observationsstudie där samarbetet mellan läkare och andra professioner i teamet på särskilt boende studeras i praktiken. Eventuellt kommer Nestor dessutom att undersöka om och hur införande av digitala plattformar fungerar, om det underlättar och optimerar informationsöverföring och samarbete mellan läkare och sjuksköterskor.

Omställningen Framtidens socialtjänst – för ett hälsosamt och gott åldrande samhället

Omställning till Framtidens socialtjänst

Syfte – Nestor bidrar med kunskapsutveckling och processtöd i att undersöka vad omställningen kommer att innebära. Vidare att undersöka och pröva lovande arbetssätt för att stärka omställningen.

Nestor har i uppdrag att stödja omställningen Framtidens socialtjänst. Vårt fokus i omställningen, är att undersöka hur nya och förändrade arbetssätt kan möta framtida utmaningar och säkerställa att äldre och deras anhöriga får en samordnad vård och omsorg av hög kvalitet. Med målet

att stärka delaktighet, välbefinnande och livssituation för gruppen. Detta kommer vi att göra genom att utforska, pröva och utvärdera arbetssätt kopplade till förebyggande och tidiga insatser, samverkan och implementering av kunskapsbaserade arbetssätt.

SAMSAS – Samskapat samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre. Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte

Forskningsprojekt i samarbete med Äldrecentrum, FoU nordost och FoU Nu samt kommunerna Upplands-Bro, Huddinge och Södermalm stadsdelsförvaltning.

Projektet startade 2021 och pågår till juli 2025 och innefattar flera delstudier. Projektet handlar om att utveckla och utvärdera nya processer för samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvård och civilsamhället i syfte att förebygga försämrad hälsa hos äldre. Det saknas kunskap

om hur denna samverkan kan ske. I samskapandet medverkar olika aktörer i de olika kommunerna/stadsdelarna, till exempel PRO, SPF, Röda Korset, förebyggande enheter, vårdcentraler, bibliotek, och volontärverksamheter. Aktörerna har tillsammans identifierat områden där de vill utveckla samverkan för att förebygga ohälsa, utforskat utmaningar som finns inom dessa områden, prövat och utvärderat nya lösningar på hur man kan samverka.

Parallellt följs forskningsprocessen genom följeforskning, där processen och deltagarmetoder används i SAMSAS. Följeforskningen studeras av två forskare – en från Nestor och en från FoU Nordost. Studien syftar till ett internt lärande i projektet. Metoder som används är: observationer, kvalitativa intervjuer och gemensamma analysseminarier med deltagande aktörer i processerna, inklusive deltagande forskare.

Framtidens äldreomsorg - biståndshandläggarens roll i att främja hälsa

Botkyrka, Haninge, Huddinge, Salem, Nykvarn, Tyresö, Värmdö

Nestor undersöker i det här projektet vad omställningen ”Framtidens socialtjänst” kan komma att innebära för äldreomsorgens insatser och biståndshandläggarens roll. Projektet kommer att fokusera på arbetssätt för att arbeta mer förebyggande som är en del i omställningen. Men projektet kommer även att försöka utreda vad förenklad biståndshandläggning, ökad samverkan och att socialtjänstens ska vara lättillgänglig och kunskapsbaserad kan komma att innebära i form av ändrade arbetssätt och en förändrad roll för biståndshandläggare. Det gör vi tillsammans med biståndshandläggare, verksamhetsutvecklare och chefer inom Nestors ägarkommuner. Fokus ligger på att generera idéer och utreda förslag kring arbetssätt utifrån möjligheter, risker och konsekvenser ur ett verksamhets-, medarbetar- och brukarperspektiv. Projektet syftar till att ge ett underlag till kommunerna för medvetna och underbyggda val i omställningsarbetet, som vidare kan ligga till grund för framtida förändringsarbeten.

Anhörigperspektiv vid flytt till särskilt boende

Forskningsprojekt tillsammans med Marie Cederschiölds högskola, Nestor FoU-center, FoUnu, Bräcke diakoni och Ersta diakoni samt Huddinge, Nynäsbamn, Södertälje och Värmdö.

Detta projekt består av två delar; ett forskningsprojekt som leds av ett forskarteam vid Marie Cederschiölds högskola, och en mer utvecklingsinriktad del som Nestor håller i. I sin helhet syftar projektet till att ge stöd i utveckling av anhörigperspektivet, och att omsätta den nationella anhörigstrategin i den egna verksamheten. Projektet fångar in hela processen och olika aktörer som de anhöriga möter inför beslut om särskilt boende, inflytt samt livet och relationer på boendet. Nestors utvecklingsdel, som sker i form av digitala seminarierträffar, syftar till att ge möjlighet till fördjupade diskussioner och erfarenhetsutbyten mellan deltagarna, för att kunna arbeta med att vidareutveckla anhörigperspektivet i den egna verksamheten/kommunen.

Tidiga insatser för personer med kognitiv sjukdom och anhöriga

Socialstyrelsen betonar i underlaget för en nationell demensstrategi att tidigt stöd är värdefullt både för personer som nyligen fått en demensdiagnos och för deras anhöriga. Sådant stöd kan inkludera vägledning, utbildning, sociala aktiviteter och möten med andra i liknande situation. Trots behovet är gemensamma insatser för personer med demens och deras anhöriga sällsynta, särskilt de som involverar samarbete mellan kommun och region. Detta projekt syftar till att utveckla och pröva en integrerad stödform för både personer med demens och deras anhöriga, i

samarbete med dagverksamheter, demenssjuksköterskor, anhörigstödjare samt arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Målet är att stärka relationen mellan den som är drabbad av kognitiv sjukdom och anhörig samt inkludera delar av FINGER-modellen, som fysisk aktivitet, hjärngympa och sociala aktiviteter. Exempel på insatser kan vara kombinerade program med psykoedukation och fysisk aktivitet, som promenader, dans eller vattengymnastik.

Differentiering av arbetsuppgifter

Samarbete med Socialstyrelsen, kommuner inom FoU socialtjänst Uppsala, FoUI Norrbottens kommuner, FoU centrum Östergötland, Nestor FoU-center och Haninge kommun

Detta projekt syftar till att analysera former och effekter av arbetsdifferentiering inom äldreomsorgen. Arbetsdifferentiering innebär att arbetsuppgifter fördelas mellan olika personalgrupper, exempelvis genom att särskilja serviceinsatser från personlig omvårdnad eller låta vissa uppgifter utföras av andra aktörer. Denna organisationsform har spridits under senare år som ett sätt att hantera kompetensförsörjning, krav på utbildning och fast omsorgskontakt, samt för att underlätta rekrytering. En ambition är att göra omsorgsyrket mer attraktivt för utbildad personal som får fokusera på kvalificerade arbetsuppgifter, medan servicetjänster kan utföras av personer utan formell vårdutbildning. Ökad arbetsdelning förväntas också tydliggöra roller och ansvar, minska stress och sjukfrånvaro samt höja kvaliteten för de äldre genom mer effektiv användning av personalens kompetens. Det saknas däremot forskning om arbetsdifferentieringens effekter inom äldreomsorgen, varpå detta projekt, tillsammans med Socialstyrelsen och tre andra FoU-enheter, kommer att följa och analysera olika former av arbetsdifferentiering i praktiken. Haninge kommun har inte infört arbetsdifferentiering utan arbetet kommer att handla om att undersöka förutsättningar och identifiera effekter och konsekvenser av arbetsdifferentiering inför planering av ett pilotprojekt.

Kunskapsbaserad vård & omsorg – för en hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling

Inom detta fokusområde presenteras projekt som avser att bidra med metodkunskap och processtöd för verksamheterna i att arbeta kunskapsbaserat utifrån systematiskt förbättringsarbete, implementering, uppföljning, utvärdering och kompetensutveckling.

Kunskap och stöd i metoder

Nestor har de senaste åren erbjudit seminarieserier för ökad kunskap och användande av metoder för uppföljning, utvärdering och deltagaraktiva metoder. Där personalgrupper och verksamheter har fått lära sig metoden och tillämpa den på ett eget case. Utifrån dessa seminarieserier har Nestor under hösten 2024 tagit fram vägledningsmaterial, som vi kallar för ”Rigga för”. Materialen syftar till att vara ett handfast stöd för att komma igång och genomföra arbeten i egen verksamhet och möjliggöra att fler kan ta del av kunskapen. Materialen ger tips och exempel som är prövade i seminarieserierna och har kvalitetsgranskats av verksamhetspersoner.

Nestor kommer under 2025 även att erbjuda stöd till chefer och arbetsgrupper för hur hemtjänsten kan arbeta för att främja äldres hälsa, som bygger på metoden och lärdomar från Nestor hemtjänstprojekt som genomfördes 2022-2024.

Introduktion till metoderna och vägledningsmaterialen samt viss handledning vid uppstart eller under genomförandet i den egna verksamheten kommer att erbjudas inom dessa områden:

- Utvärdering av insatser i den egna verksamheten
- Analys av avvikelser på aggregerad nivå
- Workshoper, ett sätt att skapa delaktighet och meningsfulla samtal i äldreomsorgen
- Samverkan
- Att arbeta hälsofrämjande inom hemtjänst

Utöver dessa kan stöd erbjudas vid behov gällande: *Individuell systematisk uppföljning (ISU)* och *Att förebygga och behandla undernäring* (utifrån Socialstyrelsens utbildningsmaterial Ett näringsrikt samarbete om undernäring).

Utvärdering av webbutbildningar som led i hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling

Alla Nestors kommuner.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Det handlar dels om att kunna rekrytera kompetent personal i tillräckligt stor utsträckning för att möta behoven i takt med att andelen äldre i samhället ökar. Det handlar också om att organisera ett kontinuerligt arbetsplatslärande för att personalen ska kunna utvecklas och ta till sig nya arbetssätt, metoder, kunskaper och tekniska lösningar. De senaste 10–20 åren har webbutbildningar och e-lärande blivit allt vanligare. Dessa utbildningar är populära och uppskattade, inte minst för att de är tillgängliga, har låga kostnader och är möjliga att använda för stora personalgrupper samtidigt. Frågan är hur webbutbildningar används och om det leder till ökad kunskap och förbättrade arbetssätt. Nestor påbörjade en utvärdering under 2024. Först intervjuades verksamhetsutvecklare eller andra på övergripande nivå om strategier, strukturer och förutsättningar för kompetensutveckling. Därefter genomfördes en enkätstudie bland chefer för att undersöka hur webbutbildningar används i verksamheterna och former som används för att stödja lärande och verksamhetsutveckling. Under 2025 kompletteras bilden av vad som stödjer lärande och verksamhetsutveckling ur ett medarbetarperspektiv.

Stöd i implementering/arbetsplatslärande

Det pågår en hel del utbildningssatsningar och införande av välfärdsteknik inom kommunernas och regionens verksamheter. Utöver utmaningar att organisera för kompetensutveckling lyfter många att den största utmaningen är att implementera och få kunskapen levande i verksamheten så att kompetensutvecklingen leder till förbättrade arbetssätt och processer. Det vill säga att gå från ”vad vi vet” till att ”göra det vi vet”. Nestor kan erbjuda ett generellt stöd till verksamheter i implementering och arbetsplatslärande för att stärka sina arbetssätt efter en utbildning eller specifikt stöd i implementering av Nestors egna webbutbildningar. I skrivandet av verksamhetsplanen, finns inget konkret projekt planerat.

Kunskapspridning, erfarenhetsutbyten och nätverk 2025

Här beskrivs Nestors arenor för kunskapsutbyte och nätverk.

Nestorcafé

Nestorcaféet vänder sig till chefer, medarbetare och andra nyckelpersoner och är ett tillfälle för kompetensutveckling och inspiration till förändringar på arbetsplatsen. Två caféer planeras under året.

Nestors Chefsmorgon

Cirka en gång i månaden bjuds chefer/ledare och andra nyckelpersoner in till digitala träffar där Nestors aktuella rapporter och andra relevanta projekt presenteras. Chefsmorgnarna syftar till att bidra med inspiration och sprida kunskap som kan vara till nytta i verksamheten, få kännedom om Nestors verksamhet samt få möjlighet att utbyta erfarenheter med chefskollegor i andra kommuner/verksamheter.

Dialogforum om delaktighet i ett digitaliserat samhälle

FoUerna i Stockholm anordnar digitala dialogforum med fokus på utmaningar och möjligheter som socialtjänsten möter då de ska stödja invånarna i ett digitaliserat samhälle.

Nätverk för verksamhetsutvecklare

Detta är ett forum för erfarenhetsutbyte, där deltagarna diskuterar och reflekterar kring aktuella frågor de själva brottas med på hemmaplan. En träff per termin. Fördjupning kan ske inom ett område som deltagarna vill arbeta med tillsammans.

Föreläsningar

Nestor kan i mån av tid och resurser ge enstaka föreläsningar utifrån tidigare projekt eller ämnen som exempelvis: psykisk hälsa, nutrition, kognitiv sjukdom, läkemedel, fallprevention, fysisk aktivitet och vardagsrehabilitering.

Nestors webbutbildningar

Nestor har utvecklat och förvaltar fem webbutbildningar: Social dokumentation, Lex Sarah, Minska risken för fall - om fallprevention, Våga fråga – våga se! - om psykisk ohälsa, Biståndshandläggare – ny i yrket De är öppna för alla medarbetare i våra ägarorganisationer samt kan köpas externt av kommuner utanför Nestor.

Nestors nyhetsbrev om nutrition och måltider

Nestors dietist skickar 4–5 gånger per år ut ett nyhetsbrev med aktuella rön, forskningsstudier, riktlinjer, webbutbildningar och liknande inom området som är relevant för äldreomsorgen. Nyhetsbrevet riktar sig till personer som på något sätt är involverade i nutrition och måltidsfrågor för äldre.

Om Nestor

Nestor FoU-center är en forsknings- och utvecklingsenhet inriktad på äldre frågor som ägs av tio kommuner och region Stockholm. Vi stöttar och bidrar till kvalitets- och verksamhetsutveckling inom äldreomsorg och närliggande hälso- och sjukvård i södra Stockholms län. Här beskrivs Nestors organisation, kommunikationsarbete, uppdrag, verksamhetsidé, kärnvärden samt samarbeten och internt utvecklingsarbete.

Organisation

Nestor FoU-center ägs och finansieras gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Nestor är organisatoriskt placerad i Social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun. Nestor leds av en FoU-chef som är ansvarig för verksamhet, ekonomi och medarbetare inför styrgruppen. De fyra grupper och råd som styr Nestor beskrivs nedan.

Nestors Styrgrupp	I Nestors styrgrupp ingår förvaltnings-, äldreomsorgs- eller kvalitetschef i de tio kommunerna samt en representant från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom Region Stockholm. Styrgruppen beslutar i strategiska frågor, ansvarar för uppföljning, behandlar verksamhetsplan och budget samt utser representanter till Nestors FoU-råd. FoU-chefen är föredragande och bereder ärenden till styrgruppen.
Nestors FoU-råd	I FoU-rådet ingår personer med chefs-/utvecklingsansvar inom äldreomsorgen från respektive kommun, samt representanter på motsvarande nivå för Region Stockholms verksamheter inom geriatrik. FoU-rådet arbetar fram idéer och ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter. FoU-chefen är sammankallande och ordförande.
Nestors seniorråd	Nestors seniorråd består av representanter från de kommunala pensionärsråden i ägarkommunerna och från Regionstyrelsens pensionärsråd. De bidrar med idéer till projekt, ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter samt sprider information om Nestors arbete via sina nätverk. FoU-chefen är sammankallande och ordförande.
Nestors arbetsgrupp	Nestors arbetsgrupp består av 8 projektledare (varav två är tjänstlediga för studier), FoU-chef, administratör och kommunikatör. Arbetsgruppens medarbetare har olika yrkes- och utbildningsbakgrund inom vård och omsorg. Fyra personer i arbetsgruppen har doktorsexamen, två har masterexamen, två har magisterexamen och två har kandidatexamen.

Uppdrag och verksamhetsidé

Nestors övergripande uppdrag är att genom praktisk forskning och utveckling vägleda utveckling utifrån bästa tillgängliga kunskap, huvudmännens gemensamma uppdrag, mål och riktlinjer samt de äldres och anhörigas behov och intressen. Målsättningen är att öka

välbefinnande och delaktighet för äldre personer och deras anhöriga genom att stärka de äldres perspektiv och bidra till att de får en samordnad vård och omsorg.

Aktiviteter som ingår i Nestors uppdrag

- Driva och medverka i FoU-projekt utifrån vetenskapliga metoder
- Bidra till utveckling av metoder för förbättringsarbete, utvärdering och implementering,
- Bidra till en evidensbaserad praktik,
- Medverka till en långsiktig professions- och kunskapsutveckling,
- Bidra till god samverkan mellan berörda aktörer för en sammanhållen vård och omsorg,
- Utveckla och driva arenor och nätverk: tvärvetenskapliga, tvärorganisatoriska och tvärprofessionella,
- Utveckla och upprätthålla ett nära samarbete med berörda universitet, högskolor och FoU-enheter,
- Utveckla former för kunskaps- och informationsspridning om FoU-verksamhetens resultat och aktuell forskning samt integrering av denna i ordinarie verksamhet,
- Bedriva omvärldsbevakning och bidra till kunskapsutbyte mellan praktik och relevanta myndigheter, akademien och andra aktörer.

Vår verksamhetsidé är att vara en plattform för forskning och praktik där kunskap omsätts i handling och där det skapas rum för kritisk reflektion. Vi stödjer samverkan mellan kommun och region och är en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg. Nestor erbjuder kunskapsutveckling och stöd i att hitta lösningar på utmaningar i verksamheten. Målsättningen är att bidra till kunskapsutveckling och en hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling som stärker arbetsätt, stöd och insatser samt förutsättningar i arbetet.

Det gör vi genom:

- Forsknings- och utvecklingsprojekt.
- Arenor för samverkan och gemensamt lärande.
- Stöd i implementering och arbetsplatslärande.
- Stöd i uppföljning och utvärdering.

Våra kärnvärden

I det här avsnittet presenteras Nestors kärnvärden. Våra kärnvärden är vägledande i vår verksamhet, till exempel i vilka projekt vi tar oss an och hur dessa genomförs och sprids. Dessa kärnvärden har genomsyrat Nestors verksamhet länge, men att vi benämner dem som kärnvärden kan vara nytt för den som har läst våra tidigare verksamhetsplaner.

Aktuella och relevanta för verksamheter och äldre

Den forskning och utveckling vi bedriver ska vara relevant för verksamheterna och i förlängningen för de äldre som verksamheterna möter. Därför har vi en nära dialog med våra

ägarverksamheter kring behov och utmaningar inom vård och omsorg. Vi skapar dialog och knyter samman förändringar i lagkrav, direktiv och pågående satsningar på nationell, regional och lokal nivå. Våra utvecklingsprojekt är grundade i forskning. Genom god kännedom om aktuell forskning och kontakter med andra forskare kan Nestors utvecklingsprojekt nyttiggöra vetenskapliga kunskaper och teorier i det konkreta utvecklingsarbetet. Våra forsknings- och utvecklingsprojekt ska även bidra till kunskapsutveckling inom äldreområdet till nytta för nationella och regionala aktörer.

Praktiknära forskning och utveckling

Nestor ska bedriva praktiknära forskning och utveckling. Med praktiknära menar vi att vi både vill lyfta in forskningen närmare äldres vardag, och lyfta in deras vardag i forskningen. Våra forsknings- och utvecklingsprojekt genomförs nära verksamheterna, tillsammans med chefer, medarbetare och äldre personer. Ambitionen är att våra forskningsprojekt ska bidra till utveckling och att utvecklingsprojekten ska guidas av forskning. För att forskningsprojekten ska kunna omsättas till utveckling vill vi att våra utvecklingsprojekt bedrivs i nära samverkan med berörda verksamheter, och att vår kunskap ska vara tillgänglig.

Vi samverkar aktivt med samtliga verksamheter finansierade av ägarna oavsett driftsform samt brukarorganisationer, universitet och högskolor, nationella och regionala aktörer samt andra FoU-enheter. Läs mer om Nestors samarbeten på sida 18.

Tillgänglig kunskap som är till nytta

Vi vill att resultat och nya kunskaper från våra projekt ska vara lättillgänglig och anpassad till de aktuella målgrupperna. Detta för att kunskaperna ska komma till användning. Vi lägger därför stor vikt vid att kunskap som genereras i våra projekt kommuniceras på olika sätt. Därför gör vi olika sorters material, erbjuder aktiviteter och ger stöd anpassat till olika målgrupper.

Hållbar utveckling

Vi är ett stöd till verksamheternas egen verksamhetsutveckling genom att bidra med och föra samman kunskap från nationella direktiv, forskning, praktik och äldre personers perspektiv och intressen. Vårt fokus är att skapa förutsättningar för kunskapsutveckling genom att tillsammans med verksamheterna skapa lösningar som stärker verksamheternas kompetens och kapacitet att organisera och förbättra sina insatser, arbetssätt och förutsättningar i arbetet.

Spridning och kommunikation

Målet med Nestors kommunikationsarbete är att skapa kännedom om Nestors verksamhet, särskilt i våra ägarorganisationer, för att bana väg för utveckling och förbättring men även för att sprida resultat till organisationer, myndigheter och andra aktörer i samhället. Detta sker till stor del i elektroniska kanaler som webbplats, nyhetsbrev, sociala medier, film, mejlutskick, pressmeddelanden och liknande. I dem presenteras med utgångspunkt från målgrupp och kanal Nestors projekt, publikationer, samverkansforum, utbildningar, föreläsningar och andra relaterade ämnen och händelser.

Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete

Nestor har flera externa samarbeten med andra FoU:er, regionala aktörer och akademien. De senaste åren har Nestor knutit tätare kontakter med universiteten, engagerat sig i flera forskningsprojekt tillsammans med andra forskare och utvecklat samarbetet med de övriga FoU-verksamheterna i regionen. Nestors samarbeten stärker kvaliteten och det långsiktiga värdet för ägarnas verksamheter, chefer och medarbetare och därmed också för de äldre och deras anhöriga.

Samarbete med andra FoU:er

Nestor samarbetar aktivt med Stockholms läns fyra andra FoU-enheter (FoU Nordost, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FOU nu, och FoU Nordväst). Samarbetet innebär bland annat gemensamma kunskapsseminarier, chefsträffar, och samarbete i projekt. Nestor deltar i FoU Välfärd (en nationell intresseförening för FoU-enheter inom socialtjänsten). Under år 2025 kommer Nestor även ingå i ett nationellt samarbete mellan FoU-enheter i ett projekt om arbetsdifferentiering inom äldreomsorgen.

Samarbete med regionala aktörer

Nestors medarbetare ingår i SKR:s nätverk *RSS Nätverk Äldre och kommunal hälso- och sjukvård*. Nestor deltar även som representant för Stockholms äldre-FoU:er i Storsthlm's samrådsgrupp äldre för regional samordning av omställningen till God och Nära vård. Arbetet i samrådsgrupperna har inriktats på att vara rådgivande i framtagande av handlingsplan/Huvudöverenskommelsen (Höken). Nestor ingår även tillsammans med Storsthlm, Stockholms läns FoU-enheter, Palliativt kunskapscenter, Origo och Carpe Forum i Stockholms läns Regionala stödstruktur för kunskapsstyrning (RSS).

Samarbete med akademien

Nestor har i uppdrag att utveckla och upprätthålla samarbeten med akademien. Flera projektledare är knutna till högskolor och universitet, till exempel Karolinska Institutet, NVS, sektionen för arbetsterapi; Uppsala universitet, IFV, Hälso- och sjukvårds-forskning och Mälardalens universitet. Flera av Nestors forskningsprojekt genomförs i samarbete med högskolor och universitet.

Internt utvecklingsarbete

Nestors interna utvecklingsarbete innebär bland annat att våra medarbetare deltar i föreläsningar och forum dels som omvärldsbevakning till ägarna och dels för eget och Nestors lärande. Det finns strukturer och forum för internt lärande. Under 2025 kommer vi bland annat att fördjupa oss i socialtjänst och nya socialtjänstlagen.

Chef och skyddsombud driver ett systematiskt arbetsmiljöarbete i samarbete med alla medarbetare. Arbetet utgår från medarbetarsamtalen, den årliga arbetsplatsundersökningen, skyddsronde, riskbedömningar och åtgärdsplan. Vi har en dialog om ställningstagande i hur vårt

arbete kan säkerställa en effektiv hushållning av resurser och hur vi gör miljömedvetna val i vår vardag.

Under 2024 har vi bl a arbetat med utveckling av ny webbplats och nytt system för nyhetsbrev, som kommer att lanseras i början av år 2025. Under 2025 kommer vi att se över och uppdatera våra webbutbildningar så att de motsvarar ändringar i ny socialtjänstlag samt regler för tillgänglighet. Vi kommer även att se över möjligheten att digitalisera ”samtal med bilder” och möjlighet till filmade föreläsningar/tutorials.

Ekonomi

Budget år 2025

Intäkter 2025	
Basanslag	8 146 023
Beviljade externa anslag	372 795
Försäljning	30 000
Totalt intäkter	8 548 818

Verksamhetens kostnader 2025	
Personalkostnader	7 990 000
Lokalkostnader	600 000
Köp av tjänster	890 000
Köp av varor	40 000
Totala kostnader	9 520 000
Nettobudget	- 971 182

Nestor har ett överskott på ca 4 miljoner. Överskottet uppstod i första hand före år 2012 och Nestor tar av överskottet för drift. Överskott som inte är bokat tillfaller basanslaget.



Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16